

ділові та симуляційні ігри, вправи, дискусії, різноманітні тренінги, які вчать розв'язувати проблемні ситуації, розвивають комунікативні якості студентів, націлюють на креативні дії. Такі новації передбачають проектування інтегрованого навчального простору, який би забезпечив умови як колективної, так і індивідуальної діяльності, що особливо актуально для мистецької специфіки.

Отже, пошук прогресивних способів структурування системи освіти, оновлення змісту та організації навчального процесу об'єднує педагогічну й архітектурну наукові сфери новітнім завданням інжинірингу освітнього простору. Нова модель навчального середовища мистецької освіти об'єктивно сприятиме досягненню якісно нового рівня готовності випускників художніх спеціальностей до професійної діяльності.

Список використаних джерел

1. Богуцький Ю. П. Українська культура в європейському контексті / Ю. П. Богуцький, В. П. Андрущенко, Ж. О. Безвершук, Л. М. Новохатько; [за ред. Ю. П. Богуцького]. – К. : Знання, 2007. – 679 с.
2. Падалка Г. М. Мистецька освіта: сучасні проблеми розвитку // Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики XXI століття : матер. II Міжнарод. наук.-практ. конф., 14–15 квіт. 2016 р. / МОН України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка та ін. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. – С. 3–9.
3. Зязюн І. А. Педагогіка добра: ідеали і реалії / І. А. Зязюн. – К. : МАУП, 2000. – 312 с.
4. Крыжантовская О. А. Разработка модели организации южно-регионального архитектурно-художественного вуза / О. А. Крыжантовская // ScientificJournal «ScienceRise», 2017. – №2(31). – С. 6–11.

Мохірева Ю. А., к.п.н., доцент,
Полтавський національний
педагогічний університет
імені В. Г. Короленка (м. Полтава)

ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ЗАСОБАМИ БІОГРАФІЧНИХ НАРАТИВІВ ПРО ВИДАТНИХ МАЙСТРІВ НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА ПОЛТАВЩИНИ

Серед головних проблем сучасної педагогіки образотворчого мистецтва є формування справжнього митця-громадянина, розвиток особистості у гармонії зі світовою культурою, врахування національних традицій, інноваційна діяльність. Нині на теренах України триває утвердження культури молодій українській державі, культури усвідомлення відповідальності особистості за рід, родину, націю, землю, на якій ми живемо.

«Кожна нація, як етносоціальна спільнота, характеризується єдиним семіотичним полем – системою загальновідомих для всіх її представників

знакових засобів, зокрема засобів художньої символіки, що забезпечує взаєморозуміння та взаємодію членів суспільства. «Входження» у це семіотичне поле, його усвідомлення, почуття приналежності до нього формує самосвідомість людини, в тому числі національну самосвідомість, що є найважливішою ознакою культури особистості» [2, с. 53]. Саме мистці, духовна еліта є гідними репрезентами величі та життєздатної творчої потенції нації, саме вони відтворюють «я» свого народу у відповідних образах, символах, міфах. «...Ті, кого сьогодні зараховують до стану мистців, колись лише мистцями не були, а належали до тих, хто розпрацьовував ідеологію суспільства теїстично-мистецьким осмисленням довкілля» [3, с. 13].

Важливим у підготовці майбутніх митців-педагогів є вивчення навчальних наративів (оповідей) про видатних особистостей у галузі українського традиційного народного мистецтва, зокрема Полтавщини.

У сучасних педагогічних практиках біографічний наративний підхід застосовують М. Лещенко, О. Сухомлинська, Л. Тимчук, М. Пьорунек, К. Шмідт.

Зокрема, професор М. Лещенко так говорить про біографічні дослідження: «Біографічні дослідження дають можливість визначати об'єктивні (сфери діяльності, контакти з іншими людьми, досягнення, звершення) й суб'єктивні (особистісний досвід, переживання, почуття, мрії, фантазії, стосунки й оцінки різних ситуацій) фактори розвитку особистості. Результатом проведення біографічних досліджень може бути наратив у різних формах: життєва історія (lifestory); опис певної життєвої ситуації або періоду з життя особистості (casehistory); вивчення життєвої ситуації або періоду (casestudy) з метою ілюстрації певних концептуальних положень» [1]. А професор Л. Тимчук розробила методiku створення біографічних цифрових наративів, детально описала її структурні компоненти. Дослідниця звертає увагу на те, що застосування біографічних цифрових наративів повинно стати складовою частиною професійної підготовки педагогів, сприяти впровадженню в освітні практики нових методологічних підходів у трансляції знань [4].

Серед найбільш репрезентативних українських культурних феноменів – твори Ганни Собачко-Шостак, Катерини Білокур, решетилівських килимарів (родини Бабенків та родини Пілюгіних), полтавських та решетилівських майстрів вишивки (Надії Вакуленко, Олександри Великодної, Ніни Іпатій), опішнянських майстрів кераміки (Івана Білика, Михайла Китриша, Василя Омеляненка, родини Пошивайлів, Олександри Селюченко).

На кафедрі образотворчого мистецтва ПНПУ імені В. Г. Короленка розроблені біографічні наративи про видатних особистостей в галузі українського традиційного народного мистецтва Полтавщини використовуються при викладанні навчальних дисциплін «Історія образотворчого мистецтва», «Композиція декоративного твору», «Сучасне прикладне мистецтво».

Ми вважаємо, що доцільно було б продовжити роботу із розробки та обґрунтування біографічних навчальних наративів про інших видатних особистостей в галузі українського образотворчого мистецтва минулого та сучасності.

Список використаних джерел

1. Лещенко М. Методи біографічних досліджень в дискурсі освітніх нарративних практик / М. Лещенко // Наукові записки Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – Київ, 2012. – № 2. – С. 62–65.
2. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька: навчальний посібник / Оксана Рудницька. – Тернопіль : Богдан, 2005. – 360 с.
3. Сніжко В. Мистецтво як етноідеологія / Валерій Сніжко // Артанія. – 2004. – № 6. – С. 10–13.
4. Тимчук Л. І. Методика створення біографічних цифрових нарративів в контексті педагогічної освіти / Л. Тимчук // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2015. – № 5. – С. 389–405.

Музика О. Я., к.п.н., доцент,
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини
(м. Умань)

САМОСТІЙНА ПІЗНАВАЛЬНО-ТВОРЧА РОБОТА ЯК СКЛАДНИК ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

Розвиток і освіта ні одній людині не можуть бути надані або повідомлені. Кожен, хто бажає до них долучитись, повинен досягнути цього власною діяльністю, власними силами, власним напруженням
А. Дистервег

Важливим завданням сучасної вищої педагогічної освіти є підготовка кваліфікованого, конкурентоспроможного фахівця, здатного самостійно і оперативно приймати нестандартні рішення, діяти творчо у різних життєвих і професійних ситуаціях, бути взірцем високої духовності, моральної зрілості, національної свідомості й патріотизму, мотивованим на самоосвіту, саморозвиток і самореалізацію.

Вирішальну роль у формуванні особистості майбутнього вчителя відіграє самостійна робота, а в системі художньо-педагогічної освіти вона має першочергове значення. Адже згідно діючих навчальних планів підготовки фахівців, на аудиторну роботу відводиться від 30 до 50 відсотків загальної кількості годин, решта часу йде на самостійне опрацювання матеріалу. Тому студентам досягнути високих результатів у навчанні без систематичної, цілеспрямованої самостійної роботи практично неможливо. Отже, вона повинна стати невід'ємною частиною їх щоденної праці.

Якщо проаналізувати різні підходи до визначення самостійної роботи, то під нею розуміють таку роботу, яка виконується без допомоги та без посереднього впливу педагога, але з виконання його завдання у спеціально відведений для цього час, причому суб'єкти навчання свідомо прагнуть досягнути поставленої в завданні мети, проявляючи свої зусилля та виражаю-